

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — —

NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26.

CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

TROŠARINSKI ZAKON PRED NARODNO SKUPŠČINO

Včeraj je parlament odobril zakon o kovanju srebrnega denarja in izpremembe poslovnega davka, danes pa je pričel razpravljati o trošarinskem zakonu — Stališče zastopnikov dravske banovine —

Beograd, 10. avgusta. Na svoji včerajšnji seji je Narodna skupščina pričela razpravo o važnih finančnih zakonih, ki jih je predložila vlada v svrhu izravnave državnega proračuna in lažja državnih obveznosti iz prejšnjih let. Na včerajšnji seji je odobrila predloženi zakon o kovanju srebrnega denarja in zakon o preureditvi davka na poslovni promet, na današnji seji pa je pričela razpravljati o izpremembi trošarinskega zakona.

Pred prehodom na dnevni red je bilo prečitano tudi poročilo verifikacijskega odbora glede ostavk nekaterih narodnih poslancev, med drugimi tudi ostavka poslanca kranjskega sreza, g. župnika Janka Barleta. Odbor je predlagal, da se njegova ostavka sprejme in verifikira mandat njegovega namestnika g. Ivana Lončarja, župana v Trzinu. Pri tej priliki je imel narodni poslanec g. dr. Stane Rapa daljši govor, v katerem je orisal zaščitno delovanje odstopiškega narodnega poslanca g. Barleta in pojasnil, da se je ta sivolast nacionalni duhovnik začel umakniti iz političnega življenja samo na pritisk višjih cerkvenih krogov, ki dosedaj še nikdar niso nastopili proti onim duhovnikom, ki so hujskali proti državi ter širili plemensko mržnjo, pač pa so prepovedali politično delovanje župnika Barleta, ki je vselej pridigal samo ljubezen in narodno slovo. Zbornica je priredila župniku Barletu dolgotrajne ovacije in z ogorčenjem obsodila postopanje gotovih cerkvenih krogov.

Po rešitvi raznih tekočih zadev, je skupščina naposled prešla na dnevni red in pri-

čela razpravo oporočilih finančnega odbora, ki je proučil od vlade predložene finančne zakone. Uvodoma je podal finančni minister dr. Djordjević obširen ekspozé, v katerem je orisal prilike, ki so prisilile vlado, da je posegla po takih nepopularnih ukrepih. Zaradi splošne gospodarske krize, nazadovanja izvoza, padca cen itd., je dotok državnih dohodkov tako nazadoval, da je nemogoče kriti v proračunu s skrajno previdnostjo skromno odmerjenih državnih potrebščin in da je v resni nevarnosti proračunsko ravnanje. V interesu celokupnega narodnega gospodarstva je dolžnost vlade, da s primernimi ukrepi ohrani za vsako ceno ravnovesje v državnem gospodarstvu in da najde tudi kritje za državne obveznosti, ki izvirajo še iz prejšnjih let. Mišljeni so tu predvsem tudi letni dolгови, ki jih je treba v svrhu oživljenja naše industrije, obrti in trgovine čim prej izplačati. Minister je nato obširno pojasnil predložene zakonske ukrepe. Z zakonom o kovanju srebrnega denarja bo država pridobila okrog 400 milijonov, do čim najsluži povišanje davka na poslovni promet samo normalnemu kritju proračunskega predvidenega donosa tega davka. Kljub temu povišanju ostane davčna obremenitev s tem davkom v Jugoslaviji mnogo manjša kakor v drugih državah.

Po govoru finančnega ministra je Narodna skupščina po kratki debati sprejela zakon o kovanju srebrnega denarja in izpremembe zakona o davku na poslovni promet, do čim bo o izpremembah trošarinskega zakona razpravljala na današnji se-

ji, ki se je pričela ob 11.30.

Finančni odbor, ki je zasedal snoči pozno v noč, je danes nadaljeval razpravo o trošarinskem zakonu. Nameravajo povišanje trošarine na sladkor in uvedbo trošarine na električni tok sta namreč naletela na velike pomisleke. Poslanci in senatorji dravske banovine so imeli pod predsedstvom senatorja g. Ivana Hribarja posebno konferenco, na kateri je minister g. dr. Albert Kramer podal referat o položaju glede vseh teh zakonskih predlogov. Pri vsej pripravljenosti zagovarjati državni potrebne sredstva, da bi se moglo ohraniti proračunsko ravnovesje, smatrajo zastopniki dravske banovine, da sta povišanje trošarine na sladkor in uvedba trošarine na električni tok v predlagani obliki absolutno nesprejemljivi ter da bi to povišanje zlasti prizadelo dravsko banovino, ki konzumira največ sladkorja in največ električnega toka. Po dolgem posvetovanju so se zedinili na razne kompromisne predloge. Z več strani je bilo na primer predlagano, naj bi se sicer obremenili kristalni sladkor za nadaljnjih 50 par, vendar pa naj bi to povišanje zadelo tovarne, ne pa konzumente. Če že ni drugega izhoda, kakor da se uvede trošarina na električni tok, potem naj bi se uvedla le trošarina na pogonski tok, vendar pa največ v višini četrtine onega iznosa, ki ga je predlagal finančni minister v svojem zakonskem predlogu. Če bi se uvedlo tudi trošarino na električni tok za razsvetljavo, potem naj bi plačevali od tega polovico konzumenti, drugo polovico pa elektrarne same.

Triglav je zahteval novo žrtev

Zorko Smerketovo je zadel kamen v čelo in zdrknila je v 100 m globok prepad

Ljubljana, 10. avgusta.

Na domu obitelji Smerke-Kraša na Poljanski cesti 54 sta danes zavihala žalost in obup. Tri sestre Olga Smerke, Irma in Alma Kraša ter sivolasta mati Jožica so zaplakale, kajti četrtre sestre in dobre hčerke Bogomile ni več med živimi. Neizprosna smrt jo je ugrabila na pragu življenja, nesrečnica se je včeraj zjutraj na Triglavu smrtno ponesrečila. O tragični nesreči smo kratko poročali že včeraj, danes pa priobčujemo obširnejše poročilo.

Kako se je nesreča pripetila

Z jutranjim gorenjem se je davi pripeljal v Ljubljano profesor Boris Rupnik iz Novega mesta, ki je spremljal pokojno Bogomilo na njeni usodni turi. Naš urednik ga je posetil na domu rodbine Smerke-Kraša. G. profesor je pripovedoval:

Ponesrečena Zorka Smerke.

Z Bogomilo sva odrinila v hribe baš pred tednom dni. Prišla je iz Maribora, kjer je uslužbena pri upravi tamošnje bolnice, ter je nastopila svoj dopust, ki ga je hotela preživeti v planinah. V Ljubljani sva se sestala in se odpeljala na Gorenjsko. Prvi dan sva jo ubrala na Golico, drugi dan na Kopo, tretjega dne sva bila že vrh Špika. Naslednja tura je bila Prisank in peti dan sva jo čez Skrlatico ubrala v Vrta. V ponedeljek zjutraj sva jo mahnila na Staničevo kočjo in odto na Rjavino, zvečer pa sva se vrnila v Staničevo kočjo. Prav dobre volje sva bila, saj se je vreme, ki je bilo prve dni slabo, spremenilo in imela sva res krasno vreme. Zmenila sva se, da pojdeva drugo jutro na vrh Triglava.

Iz Staničeve kočje sva odšla včeraj zjutraj na Kredarico, od tam pa na Triglav. Sredi poti na Mali Triglav sta nas prehitela dva nemška turista. Malo pozneje se je pripetila nesreča. Šel sem pred gospodično, ko je

nenadoma zažvižgal kamen po zraku. Instinktivno sem se ozrl, videl sem, kako je priletel Bogomili v čelo, v naslednjem hipu je omahnila in zdrknila po strmini. Med padcem se je večkrat odbila od skal in v roku odletela v grapo. Padla je kakih 100 metrov globoko.

Prestrašen sem za hip od groze kar okamenel, takoj nato sem pa pohitel na Kredarico in obvestil o nesreči oskrbnika. Z menoj je odšel oskrbnik in več turistov in po vrvi sem se spustil v prepad. Bogomila

je bila še živa, težko je soplela. Bila je hudo poškodovana in pobita, na glavi je imela večjo rano. Vzel sem jo v naročje in ji pripravil udobnejše ležišče. Po vrvi se je spustil k meni železniški uradnik Lojze Mahkovec iz Ljubljane, kmalu je pa prispel neki zdravnik iz Nemčije, ki se je vračal s Triglava. Ta je najprej odhitel na Kredarico po obveze, se vrnil in se spustil po vrvi k nama. Ranjenko smo obvezali. Po vrvi se je spustil v prepad tudi kranjski vikar dr. Jože Pogačnik, ki je dal ponesrečenki zadnjo odvezo. Bogomilo smo skušali z umetnim dihanjem spraviti k zavesti, vendar je bil naš trud zaman.

Oskrbnik Šest se je še enkrat vrnil na Kredarico in prinesel krošnjo, ki jo je po vrvi spustil dol. Ponesrečeno Bogomilo smo navežali na krošnjo in Mahkovec jo je z največjim naporom prenesel nekoliko višje na varnejšo polico. Potem je prišel znanj nosač Jože Jakl, ki jo je sam prenesel na pot in s pomočjo drugih turistov

dalje na Kredarico.

Na Kredarici smo še enkrat poskušali z umetnim dihanjem, toda ves naš napor je bil zaman. Zdi se, da je nesrečna mladenka

že med prenosom izdihnila.

Položili smo jo v kapelico na Kredarici na mrtvaški oder, turisti so pa prinesli cvetja in rože, da je kmalu ležala med samim planinskim cvetjem, ki ga je tako ljubila vse življenje.

S Kredarice je odhitel nekdo na Staničevo kočjo, od tu je pa odhitel v Mojstrano gimnazijec Vladimir Puc ter obvestil člane reševalne postaje. Ekspedicija je že včeraj odšla na Kredarico, vendar se je odločila, da šele danes prenese ponesrečenko v dolino. Jaz — je zaključil profesor — sem vzel njen nahrbtnik in odšel v dolino, davi sem se pa vrnil v Ljubljano, da sporočim roditeljem pretrpetljivo vest.

Pokojna Bogomila Smerke je bila stara 27 let, bila je uradnica Bolniške uprave v Mariboru. Bila je simpatična in ljubezniva dekle, ki jo je imel rad vsak, kdor jo je poznal. Zelo rada je hodila na turbe in ves svoj prosti čas je žrtvovala planinam, ki so ji uničile mlado in upokožno življenje. Tragična smrt simpatične mladenke je vzbudila povsod splošno sočutje, zlasti pa sočustvujejo vsi s težko prizadeto njeno rodbino. Bodi pokolnici obranjen blag spomin, težko prizadeti rodbini pa miše iskreno sožalje!

Trupla še niso prinesli v Mojstrano

Mojstrana, 10. avgusta.

Reševalna ekspedicija, ki je odšla včeraj na Kredarico, da prenese ponesrečeno Bogomilo Smerketovo v dolino, se davi še ni vrnila in pričakujejo njenega prihoda v Mojstrano šele popoldne.

Včeraj je v Mojstrano prispelo 7 nemških akademikov iz Monakovega pod vodstvom profesorja, ki se bodo jutri dopoldne udeležili blagoslovitve spomenika nemškega turista Heinza Müllerja, ki se je ponesrečil 12. junija leta 1930 vrh Triglava in je pokopan na Dovjani. Akademiki so včeraj napravili izlet na Triglav, danes se pa vrnejo in bodo jutri prisostvovali pietetni svečanosti.

Nova davčna uprava

V ponedeljek, dne 1. junija t. l. je pričela redno poslovati na novo ustanovljena davčna uprava v Ribnici, ki obsega ozemlje sodnih okrajev Ribnica in Velike Lašče, ki je do konca junija t. l. spadalo v krajevno pristojnost davčne uprave v Kočevju. Ker se nekatere stranke, pa tudi nekateri uradi še vedno obračajo v stvareh, ki se tičejo nove davčne uprave v Ribnici, se zmerom na kočevsko davčno upravo, kar povzroča zmedo in ovira gladko odpravljanje poslov, je kr. banska uprava s posebno okrožnico obvestila vse podrejene urade o ustanovitvi davčne uprave v Ribnici.

Poplave v Mandžuriji

Pariz, 10. avgusta. Iz Šanghaja poročajo, da je mesto Harbin zaradi neprestane naraščanja reke Sungari popolnoma odrezano od ostalega sveta. 35.000 hiš je popolnoma pod vodo, 25.000 se jih je porušilo. Po dosedanjih podatkih je umrlo v Mandžuriji nad 35.000 ljudi.

Kitajska brez vlade

Šanghaj, 10. avgusta. g. Kitajski finančni minister Song je podal ostavko, nakar so tudi ostali še poslušni ministri prijavili svoje ostake, tako da sedaj ni več nobenega izvršilnega organa. Politični položaj na Kitajskem je popolnoma smeden. Poznavalet kitajskih razmer smatrajo notranje politični položaj za izredno resen ter računajo, da bo izbruhnila nova meščanska vojna.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 2290.13 — 2301.49, Berlin 1351.25 — 1362.05, Bruselj 789.13 — 793.07, Curth 1108.35 — 1113.85, London 198.08 — 199.68, Newyork ček 5666.59 — 5694.85, Pariz 222.90 — 224.02, Praga 168.17 — 169.03, Trst 290.35 — 292.75.

INOZEMSKE BORZE.

Curth, 10. avgusta. Pariz 20.11, London 17.85, Newyork 512.25, Bruselj 71.20, Milan 26.235, Madrid 41.75, Amsterdam 206.5, Berlin 122.10, Sofija 3.73, Praga 15.175, Varšava 57.60, Bukarešta 3.05.

Pogajanja s Hitlerjem

Včeraj sta se sestala Hitler in Papen ter imela dolg razgovor — Hindenburg vedno bolj na strani Hitlerja — Pripravlja se proglasitev izjemnega stanja za vso Nemčijo

Berlin, 10. avgusta. Vedno dobro poučeni »Lokalansieger« napovedujejo za jutrišnje proslavo weimarske ustave velopolitičen govor državnega notranjega ministra barona Gayla. Po informacijah lista bo Gayl v svojem govoru orisal ustavno - reformne načrte vlade in se bo bavil predvsem s vprašanjem volilne reforme, reforme državnega zbora in s ustanovitvijo posebne vrhovne zbornice. Ta govor je smatral za pričetek velike reforme, ki jo namerava izvršiti vlada.

V izredni napetosti, v kateri se vrše pogajanja za preosnovno vlado, se pojavljajo vedno nove verzije o razvoju položaja v Nemčiji. Glavno zanimanje je osredotočeno na vprašanje, ali bo Hitlerjeva zahteva, da postane državni kancelar, izpolnjena ali ne in kaj namerava storiti Hitler, če se to ne bo zgodilo. »Lokalansieger« piše, da Hitlerjeva zahteva ne predstavlja nezaupnice Papenu, marveč si bodo narodni socialisti prizadevali, da Papena na vsak način obdržijo v svoji vladi. Poverili bi mu zunanje ministrstvo, notranji minister Gayl pa bi postal vrhovni komisar vzhodne Prusije. Vlada ima sedaj dva izhoda: ali pristane na zahteve Hitlerja, ali pa stopi pred državni zbor, kjer bo dobila nezaupnico in bi ga nato razpustila. Je pa tudi še tretji izhod v tem, da proglasi Papenova vlada državni zbor za dela nezmožen in ga pošlje domov, ne da bi bilo treba razpisati nove volitve. Zatrjuje pa se, da Hindenburg tak izhod odločno odklanja.

»Vossische Zeitung« piše, da Papenu gotovni neznano, da oni ljudje, ki so še pre pet tedni resno pripomogli k temu, da je bil imenovan Papen za državnega kancelarja, danes niso naklonjeni kombinaciji s Hitlerjem, ki je bil tudi že od njih opozorjen, naj takoj ustavi teroristične akcije svojih čet, da bi ne zaigral naklonjenosti Hindenburga, ki nikakor ne bi pristal na zahteve Hitlerja, če bi obstojal vtis, kot da se je moral ukloniti terorju.

V Berlinu vlada še vedno najhujša napetost. Tudi v pretekli noči je bila policija oborožena s karabinkami in je zlasti zastražila vsa vladna poslopja. Z vso resnostjo se zadržuje, da so Hitlerjeve čete, okrog 120.000 moč, koncentrirane okrog Berlina ter da nameravajo narodni socialisti po vzgledu Mussolinijevega pohoda na Rim prirediti slično akcijo v Berlinu. Vlada za-

trjuje, da je izdala vse potrebne ukrepe, da to nakano narodnih socialistov prepreči.

Odvzem koncesij vsem radio-družbam

Berlin, 10. avgusta. g. Vsem nemškim radio - družbam je bil dostavljen dopis poštnege ravnateljstva, s katerim jim je

Huda obtožba Japonske

Začasno poročilo komisije DN, ki preiskuje spor na Daljnem vzhodu, ugotavlja, da je Japonska namenoma in premišljeno izzvala oborožen spopad — Mandžurska vlada je vlada slamatih moč

Washington, 10. avgusta. Začasno poročilo komisije Društva narodov, ki je bila odposlana v Mandžurijo, da preišče spor med Kitajsko in Japonsko, vsebuje uničujočo obsodbo Japonske. Japonska se v tem poročilu obdoljuje namernega vojaškega napada na Kitajsko. Če bo zaključno poročilo komisije takšno, bo ta obsodba najhujša obsodba suverene države s strani Društva narodov, odkar je bila pred Društvom narodov tako ožigosana Liberi-ja zaradi suženjstva. Poročilo komisije Društva narodov obtožuje Japonsko v 15 posameznih primerih, med katerimi so najznačilnejši ti-le:

1. Japonsko vojaštvo je vedoma izzvalo izbruh oboroženega spopada dne 19. septembra preteklega leta.

2. Dva japonska častnika generalnega štaba sta prve dni septembra odpovala v Tokio, da bi se z japonskim generalnim štabom posvetovala o podrobnostih postopanja v Mandžuriji.

3. Japonski operacijski načrt je bil v naprej določen in japonski vojaški poveljniki so bili poučeni v tem smislu, da je noč od 18. na 19. septembra 1931 rok za pričetek vojaških operacij.

4. Japonske trditve, da je baje Kitajska skušala poginiti v zrak železniški most izven Mukdena, so iz trte izvirale, ker preiskovalna komisija ni mogla niti nedvoumno ugotoviti, ali je

s koncem septembra t. l. odpovedana oddajna koncesija. Oddajne postaje preidejo, kakor znano, v last državne, oziroma dežel. Ker so lastniki pričakovali odvzem koncesije šele s koncem decembra, je ta odpoved izzvala povsod veliko presenečenje in ponekod tudi zapraščenje.

Berlin, 10. avgusta. A.A. Državni kancelar v Papen je snoči imel dolg razgovor z Adolfom Hitlerjem glede eventualne rekonstrukcije nemške vlade. Prav tako so o tem vprašanju v teku včerajšnjega dne konferenci predsednik republike Hindenburg, Papen ter zunanji minister Neurath. Z druge strani pa nekateri člani vlade napovedujejo možnost, da se Nemčija ponovno vrne k izjemnemu stanju, če se bo sedanja politična napetost nadaljevala.

Huda obtožba Japonske

Začasno poročilo komisije DN, ki preiskuje spor na Daljnem vzhodu, ugotavlja, da je Japonska namenoma in premišljeno izzvala oborožen spopad — Mandžurska vlada je vlada slamatih moč

most sploh zletel v zrak.

5. Japonska se je očividno sprijaznila z možnostjo preloma s sovjetsko Unijo in je ta prekom celo podpirala, dokler njena pozornost zaradi dogodkov v Šanghaju ni bila obrnjena drugam.

6. Incident v Šanghaju je bil očividno nesrečen slučaj.

7. Avtonomna mandžurska vlada je samo vlada slamatih moč, ki jo je Japonska vsilila Mandžuriji proti njeni volji.

8. Mandžurske čete niso niti najmanj lojalne napram tej vladi.

Dočim poročilo zvrca na ta način glavno krivdvo za kitajsko-japonski spor na Japonsko, ugotavlja istočasno slabost in nezmožnost prejšnje mandžurske uprave.

London, 10. avgusta. Kakor poroča »Daily Express« iz Mukdena, je pri poplavi reke Sungari v Mandžuriji izgubilo življenje 30.000 oseb. Poplava je zadelo ploskev 180.000 kvadratnih milj.

Piccard odgodil svoj polet

Bern, 10. avgusta. Profesor Piccard je izjavil, da je opazil pri enem svojih glavnih aparatov hibo, zaradi česar se še ne more dvigniti v stratosfero. Popravilo bo trajalo več dni in se bo za toliko časa njegova niti nedvoumno ugotoviti, ali je

Občinska trošarina na vino in žganje

Važna navodila banske uprave o pobiranju trošarine na vino in žganje

Ljubljana, 10. avgusta.

Z novim zakonom občinska trošarina na vino in žganje ni ukinjena, pač pa je z njim od 1. januarja 1933 dalje v nakladni stopnji maksimirana in so nastale bistvene izpremembe v njenem pobiranju zaradi ukinitve državne kontrole nad prometom teh pijač in uvedbe kontrole in trošarinske prostosti proizvajalnikov. Večina občin in deloma tudi državnih finančnih organov pravni položaj po 20. aprilu t. l. glede občinskih trošarin na vino in žganje ni jasen. Tihotapstvo v vinom in žganjem se je zelo razpaslo in dohodki občin so od 20. aprila silno padli. Da bo stvar jasna, je izdala banska uprava v tem pogledu obširna pojasnila.

Višina občinske trošarine

Zakon maksimira za dobo od 1. januarja 1933 dalje občinsko trošarino za vino na 50 Din od hl za vsake občine in na 100 Din od hl za mesta, občinsko trošarino na žganje in na špirit pa za vse občine na 5 Din od hl. V vseh občinah, ki imajo uvedeno višjo trošarino, se mora ista takoj s 1. januarjem 1933 pobirati v maksimirani višini. Znižanje na maksimirano višino nastopi samo po sebi, torej tudi v primeru, da občinski proračun 1. januarja 1933 od nadzorne oblasti še ne bo odobren. Iz tega tudi sledi, da bodo morale občine točilec vrtni razliko v trošarini od zaloga, od katerih je bila plačana višja trošarina. Do 31. decembra 1932 pa pobira občina trošarino v oni višini in na one predmete, kakor ji je bilo dovoljeno po odobrenem občinskem proračunu za leto 1932. Za leto 1933 torej ni v tem pogledu nobene izpremembe.

Trošarinski obveznik

Občinska trošarina se pobira od onih količin trošarinskih predmetov, ki se v okolici občine potrošijo. Proizvodnje in trgovskega prometa ne sme zadeti. Kot konzumno davčino jo nosi, odnosno plača vedno le potrošnik, to je tisti, ki je pijačo povzeli. Ker je pa tako pobiranje neizvedljivo, se mora trošarina pobirati v zadnjem stadiju trgovskega prometa, ko pijača preide iz trgovskega prometa v potrošnjo, odnosno ko se za potrošnjo pripravi. Pijača je za potrošnjo pripravljena pri točilu v trenutku, ko nastavi sod za točenje na drobno, pri potrošnji na debelo pa že v trenutku, ko pripelje pijačo v obično (jo prejme od trgovca) v svrhu neposrednega konzuma.

Trošarinski obveznik postane torej točilec na drobno ob nastavitvi posode, potrošnik na debelo pa ob vpletanju. Za točenje, odnosno prodajanje na drobno se smatra v smislu trošarinskega zakona odvajanje trošarinskega prometa v količinah pod 50 l vina ali pod 25 l žganja naenkrat. Za trošarinsko obveznost ne igra nobene vloge, ali ima točilec obrtno pravico ali ne. Trošarina mora plačevati in trošarinski predmet prijavljati vsakdo, ki toči ali prodaja na drobno, torej tudi oni, ki bi točili kupljeno pijačo doma ali krošnjari z njo ali jo kakorkoli spravljali v potrošnjo. Enako je obvezan plačevati občinsko trošarino vinogradnik od vina lastnega pridelka, ki ga toči na drobno (pod vejo). Za prodajalca alkoholnih pijač v (originalno) zaprtih steklenicah nastane trošarinska obveznost že z vpletanjem (vsilka, vsilčenjem) pijače.

Na vedno živahnem živilskem trgu

Ob sredah je trg vedno nekoliko slabše zaseden kot ob sobotah

Ljubljana, 10. avgusta.

Skrb za žolodec je vedno aktualna ter se tudi vedno očituje na našem živilskem trgu. Trga ne moreš kar tako ignorirati, vedno se je treba vračati nanj, vsak dan barantati, jeziti se nad prodajalci in tarnati nad draginjo. Zato je pa prava umetnost se sprehajati s cekarjem po trgu. Skrbne mamice uče na dedne hčerke že od mladih nog te umetnosti, ki je še potrebnejša kot doto. Tako lahko vidiš vsak dan, kako prakticirajo hčerke na trgu poleg mater. In če so v resnejših letih, prihajajo na trg tudi resnejše ter s tem večjim zanimanjem.

Trg je ob sredah vedno nekoliko manj založen kot ob sobotah. Danes ni bil prostor za zelenjavo in sočivje popolnoma zaseden, bilo je pa tem več sadja. Prodajalci s sadjem na debelo so se kar dušili v njem na Pogačarjevem trgu. Sadija Ljubljanačnom ni treba stradati, zlasti še, ker je poceni. Da je trg vedno tako dobro založen s sadjem, se moramo zahvaliti prodajalcem iz južnih krajev, ki so začeli pred leti zalagati Ljubljano z njim. Tedaj je padla tudi cena domačemu sadju, ker je bilo dovolj uvoženega po nižji ceni.

Da gre sadije dobro v denar, dokazuje pač tudi vedno živahna trgovina s sadjem na debelo. Branjevke na Pogačarjevem trgu se poleti ne morejo preveč pritoževati, ker vsak rad posega po lepem sadju in priznati je treba, da imajo vedno res lepo sadije po zmernih cenah. Tega pa ne trdimo zato, da bi cene poskočile, nego zaradi tega, da bi bili konzumenti še v naprej zadovoljni s prodajalci.

Na kmečkem sadnem trgu je od dne do dne več sadja, danes ga je pa bilo mnogo več, kot so ga mogli prodati. Kmečje niso tako podjetni kot prekupevalci. Slednji znižajo ceno kolikor se da, samo da prodajo nekoliko cenejše ter privabijo na več kupcev. Nimajo sicer baš prvo-

Olajšave in oprostitve

Za vinogradnike je prinesel novi zakon olajšavo, da se smatra za točilca na drobno šele pri količinah pod 5 litrov, kadar prodaja vino lastnega pridelka v svoji vasi oziroma pod 10 l v trgu ali mestu. Za prodajo izven vasi pa nastopi trošarinska prostost šele pri količinah nad 50 l. Vinogradnik plačuje torej občinsko trošarino samo od onega vina lastnega pridelka, ki ga toči ali prodaja v svoji vasi v količinah pod 5 (10) l ali izven svoje vasi (toda še v občini) v količinah pod 50 l. Od vina, ki ga vinogradnik prodaja preko omenjenih količin, torej od vina, ki ga prodaja na debelo v svoji občini ali tudi izven nje, se ne pobere nobena trošarina. Trošarina se v teh primerih tudi ne pobere od potrošnika, ki je prejel vino neposredno od vinogradnika.

Dalje je občinske trošarine prosto tudi vino lastnega pridelka, kolikor ga vinogradnik potroši za svoj dom, in vino, ki za svoj veljajo ista načela, kot za vino lastnega pridelka, četudi ni lasten pridelalec, pač pa namenjeno vzdrževanju izvestne upravičene osebe, torej vino, ki ga prejme prevzikan iz naslova prevzikanja in duhovnik iz naslova berške obveznosti. Končno je oproščeno od občinske trošarine masno vino v predpisanih, bogoslužju namenjenih količinah.

K olajšavam je priložiti tudi pod odstavkom »trošarinski obveznik« navedeno in s tem odlokom vsem obrtnim točilec prvič splošno dovoljeno plačevanje trošarine šele ob nastavitvi posode. Ta olajšava sicer ni v zakonu izrecno predvidena in bo otežila kontrolo, kajti vse vino, ki si ga nabavi in vpleti gostilničar, je namenjeno potrošnji in postane torej trošarinski predmet že ob vpletanju. Vendar kaže radi krize ugoditi dolgoletni težnji gostilničarjev in posredno tudi vinogradnikov ter jim omogočiti nabavo večjih zalog vina. Zakonu pa ta način pobiranja ne nasprotuje. Za primer, da bi se ta olajšava v večjem obsegu zlorabljala ali preveč otežila kontrolo, se more vsak čas odrediti plačevanje od vpletene pijače.

Prijavljanje in kontrola

Navodila banske uprave govore nadalje o prijavljanju in kontroli vina in žganja. Prijavitelj mora tako točilec, kakor tudi prodajalec na drobno vsako, od proizvajalca ali veletrgovca prejeto (vključeno) količino pijače, torej vsako količino, ki jo je prejel radi točenja (prodaje) na drobno oziroma (potrošnika) radi neposrednega konzuma. Isto prijavno dolžnost ima proizvajalec in trgovec, ki toči tudi na drobno, glede količin, ki so namenjene takemu točenju ali prodaji. Prijave je treba poslati pristojnemu oddelku finančne kontrole, v občinah pa, kjer pobira trošarino občina sama (županstvu občine). Poleg tega se stalno nadzorujejo shrambe trošarinskih predmetov. Država je ukinila kontrolo proizvodnje in prometa, ker je več ne rabi, ni pa ukinila kontrole, kolikor je potrebna za pobiranje občinskih trošarin. Pri vinogradnikih, ki niso gostilničarji ali trgovci s vinom, je kontrola finančnih organov omejena izključno na točenje pod vejo in na slučajne kazenskega zasledovanja.

O tem, kdo naj pobira občinsko trošarino, in o kaznih, pa jutri.

dokazuje tudi, da meščani niso nabadar po jedi toliko mesa poleti kot letos. Pri mesarjih, ki prodajajo govedino po 6 do 8 Din kg, teletino pa najpogostejše po 14, in najcenejšo po 10 Din kg, je vedno gneča. Odlodca pa cena, da je več ali manj vegetarijancev.

Naši plavači o splitskih tekmah

O plavalnem stadionu v Honolulu in še marsikaj — Jutri nočna plavalna tekma jugoslovenske reprezentance

Ljubljana, 10. avgusta.

Naši plavači so se včeraj vrnili iz Splita in vedo o seniorskem državnem prvenstvu v plavanju marsikaj povedati. Prvo, kar so naglašali, je kopališče Jadrana, kjer so se tekme vršile. Ze v Ljubljani so splitski plavači govorili v superlativih o njihovem bazenu, ki da je popolnoma enak olimpijskemu plavalnemu stadionu v Honolulu, kjer je znameniti Weissmüller postavil svoje svetovne rekorde. Vsi izvenplovski plavači so seveda z napetostjo pričakovali, kako prav za prav izgleda plavalnišče Jadrana. Bili so iznenadeni, neprijetno iznenadeni. Bazen leži na severozahodni strani Splita in je obdan od treh strani s tramji, ki pa ne morejo preprečiti, da bi morski tok, ki prihaja iz splitske luke, ne prinašal v bazen vse mogoče nečistosti in umazanije, od katerih so se najpogostejše izgledali odpadki melon. Soglasna sodba vseh domačinov je bila, da je bazen bolj podooben vrtnu za zelenjavo, kakor pa plavalnemu stadionu. Stadion v Honolulu mora pač lepo izgledati!

In potem obratili. Bile so to nekakšne deske, ki pa niso bile filozofsko prirejane in je bil regularen obrat nemogoč. Mnogo tekmovalcev si je na obratih porazilo noge in so prišli iz vode s krvavimi podplati. Hrbtnemu plavalcu Miriji se je celo pri obratu noga zapletla med deske in je zaradi tega izgubil vsako nado, da pride v finale. Bazen sam je daljši kot 50 m, širok pa 15 m z desetimi progami po 1,5 m. Pri nekaterih predtekmovaljih je bilo tako valovanje, da je plavalec dvigalo po 1 m visoko in so imeli občutek, kot da so na gugalnici. V splošnem je kopališče lepo, vendar niti od daleč ne zasluži naziva olimpijskega stadiona.

Borba za točke, oziroma za Petrovičev pokal je bila izredno ogorčena. Jadran je na vse načine skušal, da bi spravil Jug na tretje mesto pred Mirijo. Pri plavanju štafet na 4 krat 200 m so hoteli n. pr. Jadranu pustiti Jugovo štafeto pred svojo, o čem da bi Jug pridobil več točk. Jug se je izkazal tako, kakor mora delati vsak sportnik-gentleman in ni hotel pristati na tako zmagu. Končno so Jadranu sami uvideli, da tako ne gre in se je tekmovalne nadaljevalo popolnoma regularno. Glede časa Rojetove na 100 m prostu, 1:14,7.

Milijoni nepotrebnih investicij

Iz obširnega poročila nadzornega odbora SUZOR-a

Zagreb, 9. avgusta.

Novo navnetelstvo SUZOR-a se je z vso vmeno lotilo dela in njegova prava dolžnost je bila revizija delovanja urada pod komisarjatom. Poročilo nadzornega odbora je zelo obširno, saj obsega celotno stanje SUZOR-a, navaja smerice bodočega dela in omenja vse, kar se je storilo pod komisarjatom. Poročilo ugotavlja, da je panoga zavarovanja za primer starosti, onemoglosti in smrti odgojena, panoga zavarovanja za primer brezposelnosti ni izvedena, zakon o pokojninskih namoščencih ni razširjen na vse pokrajine, zadržana je izločitev prometnih in rudniških delavcev iz epločnega zavarovanja, v bolezenskem zavarovanju je izkazan ob koncu lanskega leta deficit nad 30 milijonov Din, v nezgodnem zavarovanju pa 45 milijonov Din, zaostanki na gripevkih so znašali 170 milijonov, v dva zaveda, ki sta v konkurenco, je vloženih nad 2 in pol milijona Din, v mnogih primerih gre za nepotrebne investicije, ki so dosegle od 1. 1929. že 80 milijonov Din.

povečalo se je na 220 številu »pokojujencev« pokojninami, ki znašajo letno 4 milijone Din in od katerih je bilo pod komisarjatom vpokojenih 80 namoščencev, v letno pokojnino nad 2 milijona Din, v zadnjih 14 mesecih je bilo imenovanih 63 novih namoščencev, premeščenih pa 224, potni stroški pod samoupravo so znašali za 30 mesev 299.243, potni stroški komisarja samega 206.477 Din. Celokupno število namoščencev znaša 1822, od teh je po mnenju uprave 113 odvrač. Celokupno število zavarovancev je znašalo ob koncu lanskega leta 609.130.

To so torej ugotovitve nadzornega odbora, ona strašnejša od druge. Pričajo namreč, kako se je gospodarstvo s premoženjem in denarjem, s težkimi milijoni socialnega zavarovanja, ki so jih morali delodajalci plačati, da bi imeli od njih kaj koristi, delavci toda to se ni zgodilo. Na podlagi tega je razveljavljeno sklenilo predlagati ministrstvu socialne politike kazenske postopanje proti vsem onim, ki so zakrivilji nepotrebne izdatke.

ki so brez najmanjšega razumevanja in socialnega čuta razpolagali z denarnimi sredstvi SUZOR-a, ne da bi koga vprašali za svet, ali celo proti dobim nasvetom, ki so jih dobivali. Poročilo navaja potem investicije v razna podjetja in vavote, ki so jih dobili zavodi v konkurenco. Na seji razveljavljeno je bilo sklenjeno, da se bo SUZOR popolnoma reorganiziral. Vsi

Za piščance se gospodinjstva danes niso mnogo zanimale, ker se z njimi zalagajo najraje ob sobotah, da založe ob nedeljah mize s približki. S tem pa ni rečeno, da sredi tedna nihče ne obira piščancev, vedno je še dovolj ljudi, ki lahko žive po reku, da ima človek samo od tega nekaj v življenju, kar poje

kakor so poročali vsi naši in zagrebški listi, je treba popraviti, da je bil v resnici le 1:17,7. Lampretova, ki je bila po v predtekmovalju doseženem času sigurna favorita za prvo mesto, je bila v tej točki druga le zaradi tega, ker je pazila samo na Bulatovo, ki je bila po doseženem času vsekakor nevarnejša od Rojetove. To jo je etalo zmago in je bila Splitanka za udarec soke prej na cilju.

Savez ni priznal časov, doseženih v Splitu, za nove rekorde, kar je bilo pričakovati. Čudimo se, da se sploh prvenstvo, na katerem se sestanejo le enkrat na leto najboljši plavači v državi, more vršiti v ne-regulirnem bazenu, kjer ne more veljati noben dosežen čas za rekord. Tudi primerjava z inozemskimi rezultati je na ta način izključena, nikdar ne moremo vedeti, koliko smo faktično napredovali.

Dunajski trener Hirije za waterpolo g. Salzer, ki je tudi prisostvoval splitskim tekmam, je ened drugim izjavil, da jugoslovenska waterpolo reprezentanca ne more zmagati proti Avstriji, če bo ta nastopila v najmočnejši postavi, kar pa je vprašanje, ker vladajo baš sedaj med avstrijskimi plavalnimi klubi velike difference in trzavice. Pri točkah prostega stila meni, da bo Jugoslavija prav tako sigurno zmagala, kot Avstrija pri prsnem plavanju, dočim je vprašanje izida hrbtnega plavanja popolnoma odprto. V prosti štafeti mora zmagati Jugoslavija, ki pa bo podlegla v mešani štafeti, čeprav je sedaj pri izbirnih tekmah dosegla mnogo boljši čas od rekorda.

Danes ob 10.30 je prišla iz Splita v Ljubljano jugoslovenska plavalna ekipa, ki nas bo zastopala v borbi proti Avstriji. Jutri zvečer se bo vršila pri reflektorjih poslovilna tekma, na kateri bodo nastopili vsi naši reprezentanti. Kopališče Mirije bo razsvetljeno s prav posebno močnimi žarnicami, daleko jačimi kot nedavno ob priliki gostovanja Madžarov. Prav zanimiva bo waterpolo tekma med reprezentanco in ojačeno Mirijo. Za gledalce bo pripravljenih 500 sedežev in ravno toliko stojčev. Tekma bo vsekakor izredno zanimiva, saj bomo videli na startu elito naših plavčev, ki bodo imeli priliko, da pokažejo svoje znanje v sladki vodi in predpisanim sportnem bazenu, v katerem bodo doseženi časi regularni.

okrožni uredi so bili pozvani, naj pošljejo razveljavljeno svoje predloge. Okrožni uradi naj bi dobili širšo avtonomijo, ki je bila pod komisarjatom tako okrajana, da ekotraj sploh ni bilo mogoče govoriti o nji.

Iz Trebnjega

Naročnikom Slov. Naroda. Vse cenj. naročnike opozarjamo, da bodo s današnjim dnem pričeli prejemanj list že takoj po prihodu drugega popoldanskega vlaka v trafiki Čufar, s čimer bomo gotovo ustregli želji prav vseh.

Popis kmečkih dolgov. Po nalogu Privilegirane banke v Beogradu se je izvršil po občini popis zadolženih kmetovalcev, iz katerega posnemamo, da je v občini 219 zadolžencev, katerih kumulativni dolg znaša 6.060.529 Din. Od tega odpade približno 75% regulativnim, (občinskim, okrajnim) in banovinskim posojilnicam; 25% pa privatnikom. Večina zadolžencev dolguje na vknjižbo, prav malo na dolžno pismo, niti en kmetovalec ni zadolžen na menico. Obrestna mera od najmanj 5 do največ 9%. Iz poročila posnemamo, da je dolg v veliki večini nastal zaradi slabe gospodarske letine; dalje za nakup zemlje, za nakup živine, za razdolžitev, radi nesreč pri živini, radi plačila davkov itd. Ljudstvo v občini je do skrajnosti zadolženo in nemirno zre v bodočnost, ki mu ne obeta nič dobrega.

Ponesrečen napad. V vasi Kamni potok pri Trebnjem živi družina Klemenčič, o kateri gre glas, da je gmočno precej dobro situirana in da ima denar. Pri hiši žive same ženske. Ljudska domišljija jih je napravila za najbogatejše v okolici in marsikdo je bil prepričan, da hranijo denar doma. Kadar in kjerkoli se je govorilo o onih »redkih« na deželi, ki niso zadolženi in ki imajo denar, je bilo govora vedno tudi o »Frngacvih«, kakor ljudstvo po domače naziva navedeno družino. Jasno je, da je bil glas o tem bogastvu močno pretiran in da se te govorice rodile in dale povod nepremišljenemu dejanju — prav gotovo domačih ljudi —, ki so se hoteli denarja polastiti. V eni zadnjih noči so bile Frngaceve ženske od neznanih napadalcev napadene. Trije so bili, tako so pripovedovale ženske. Vdrl so v hišo in od nas, ne spominjamo se prav dobro, — najbrž s samokresi —, pričeli izsiljevati denar. Zatrjevali so, naj se nič ne bojimo, da ne bodo nikogar ubili, le da jim damo denar. Denarja pri hiši seveda nimamo ter smo pričele vpiti in jokati. Vse se je vršilo z največjo naglico. Na naše klice so prihi-

teli ljudje, bližnji sosedje, ki so napadalec prepodili. Več se ne spominjamo. Tako so pripovedovale uboge ženske, ki v svojem življenju še niso preživle toliko strahu, kakor tokrat. Orožništvo je prišlo v okolici več osumljenecv, od katerih sta bila dva pridržana v preiskavi, ostali so bili pa izpuščeni, ker so dokazali alibi. — Naslednje noči je bilo vlomljeno pri trgovcu Ivanu A. Groseku v Trebnjem, kjer so storili odnesli iz dnevne blagajne približno Din 5000 v gotovini. Vse kaže, da se v okolici nahaja vilmilska tolpa, ki stika samo za denarjem, in ki je tako »velikodušna«, da se kljub oboroženosti ne poslužuje orožja ampak z njim samo grozi, kar izprijeta opisani napad pri Kamenem potoku in vlom pri Groseku. Najbrže so to mladi začelniki, ki se bodo pa prej ali slej vendarle ujeli.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sreda, 10. avgusta, katoličani: Lovrenc, Jurica; pravoslavni: 28. julija.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Nezvesti Ekehart.

Kino Ideal: Maroko.

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1; vohinec, Rimska cesta 24, in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Tenis Zanimiva teniška prireditve

Ljubljana, 10. avgusta.

Jutri ob 16.30 odigrajo na teniških igriščih Mirije propagandni turnir, na katerem sodelujeta Zagrebčana Brigič in Pallada, znani mednarodni prvaki dravske banovine. Oba nastopita proti Mirijancu s Trudnom na čelu.

Vse dni, odkar sta oba Zagrebčana v Ljubljani, je zanimanje s strani občinstva precej veliko in val z veliko pozornostjo pričakuje srečanja med obema postavama, ki bo nekako merilo za turnir, ki se prične v soboto.

Skoda, da se je moral vrniti v Trst znani Benfield, gotovo bi njegova navzočnost znatno povzdignila propagandni turnir. Oba Zagrebčana sta pa v prav dobri formi in je pričakovati zanimive borbe.

Vstopnine ni nobene, ker je turnir izključno propagandnega značaja. Jutri vst na Miriji!

Teniški turnir na Miriji

Na teniških igriščih Mirije se opaža zadnje dni pravi živahnost. Igrišča so polno zasedena, igra se povsod, vse se pripravlja za soboto nedeljo in ponedeljek...

Nacionalni turnir za prvenstvo dravske banovine bo vsekakor vsek vseh teniških prireditev v Ljubljani v letošnji sezoni. Dva Zagrebčana Pallada in Brigič, ki sta že od ponedeljka v Ljubljani, dnevno vzbata z našimi igralci. Do sedaj se je prijavilo že več prvovrstnih igralcev: Tomica Kukuljović, Freundreich, Antušević, Puncić ki je vzbudil veliko pozornost na zadnjem turnirju v Zagrebu, ki je pomislil s sigurnim rezultatom večletnega prvaka Jugoslavije in Davis-cup igralca Schafferja, in še drugi. Tudi današnja močno nastopata, Mirija postavljata v boj vse svoje tekmovalce s Trudnom in Ravnarjevo na čelu.

Prireditve so bo vršila pod prokuratorstvom g. bana dr. Marušića in častnim odborom, katerega načelnik g. župan dr. Dinko Puc. Gospod ban je poklonil krasno kupo za zmagovalca v singlu gospodov, gospod župan pa dvojce dragoceni kaset iz druge kovine za prvaka v dvojbi gospodov.

Tudi Daj-Dam je poklonil lepo darilo, prav tako trdnica Eborje in drugi. Darila bodo razstavljena od četrtke dalje v eni izmed izložb na Aleksandrovi cesti.

Turnir se začne v soboto 13. t. m. ob 3. popoldne, v nedeljo ob 8. zjutraj in 3. popoldne ter traja do mraha. Vstopnina bo zelo nizka, da se omogoči čim večji obisk. R. Kos.

Nesreče in napadi

Ljubljana, 10. avgusta.

Davi so v bolnico zopet pripeljali več ponesrečenecv in žrtve divjaških napadov. Med ponesrečenecv je največ takih, ki so jih povzročili brezbrzinski kolesarji. Tako je v Krapni povozil neke kolesar 8-letnega Marjota Langerholzevo. Ta je tako nesrečno padla, da si je zlomila desno roko. — Na Glinah je včeraj neznan kolesar podrl 14-letno stavbniškovo hčerko Ljudmilo Kernčev in jo poškodoval na desni nogi.

Wolf Valentin, ševljarški pomočnik iz Drage pri Loškem potoku, je včeraj padel s konja in se precej poobil na glavi. — Podobna nesreča je doletela tudi Josipa Vouka, posestnikovega sina iz Černvice, ki je tudi padel s konja in se precej poškodoval. — Zidarski vajenec Janez Kimovec iz Utika je včeraj padel s kolesa in si zlomil desno nogo.

Na Selu je včeraj nekdo napadel 24-letnega delavca Janeza Lunarja in ga z nožem nekoliko oklail. — Enaka usoda je doletela dminarja Leopolda Palcerja iz Ljubljane, ki je bil napaden na Trški gori in so ga tako poškodovali, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Iz Celja

—c Poročil se je v nedeljo 7. t. m. na Bledu g. Konrad Lenassi, profesor na trgovski šoli v Celju, z gđ. Maglo Boveca, hčerko poštnega upravnika g. Boca v Celju. Obilo sreče!

—c Zrtve dveh kolesarjev. V ponedeljek 8. t. m. okrog 8. zjutraj sta dva neznan kolesarja na cesti na Polulah pri Celju povozila 82-letnega delavca Franca Dolence, ko je šel na delo v tovarno. Dolence je dobil lažje poškodbe po vsem telesu. Orožništvo zasleduje neznan kolesarja.

—c Nesreča pri delu. V Celjski opokarni na Sp. Hudinji pri Celju si je delavec Franc Jamničev v torek 9. t. m. dopoldne pri delu občutno poškodoval nogo. Z reševalnim avtomobilom so ga prepeljali v celjsko bolnico.

R. Desencovskij

22

Prokletstvo ljubezni

Roman.

— Oh, podla duša, ničvrednica! — je odgovorila srta vdova.

— Toda končno povejte, Ramon... in vi, milostiva! — je vzkliknila nesrečna žena, plazeč se po kolenih od enega do drugega. — povejte mi vendar, kaj je v tem pismu, kaj vidita v njem?

— Kaj vidim v njem! — je zakričal Ramon ves iz sebe. — Vidim, da niti najzadnja ulična prostitutka ni tako nesramna kakor ste vi... Vidim, da ste omadeževali vse, moje čast, moje ime in celo mojo dušo, ko ste me pustili objemati to proketo dete, svojega bastarda, pankerta; in niti s krvjo ne morem oprati z njegovega čela sledov svojih poljubov.

— Ah, bože moj! — je vzkliknila Helena na robu obupa; dete... saj res, pozabila sem!... Ah, jaz nesrečnica! Toda ponavljam ti, Ramon, da pismo ni pisano meni... da je vse to laž... da sem žrtev strašne zmote.

Nesrečnica se je obračala zdaj k možu, zdaj h grofici. Njune neizprosne besede so padale na njo liki iskre razbeljenega železa. In ni mogla razumeti, da veljajo vse te grozne obdolžitve nji. Pušila si je lase čuteč, kako se pošalča njenih možganov blaznost. Hotela je objeti Ramonove noge, pa jo je pahnili od sebe.

— Dovolj je te komedije; molčite!

— Ramon! Dragi, najdražji moj, prisegam ti, da sem nedolžna. Druga je tu kriva, toda imenovati je ne morem. Ne... ne morem!

— Kdo neki bi mogel biti tako podel?

— Milostiva gospa, — je prosila obupana žena staro grofico. — Za božjo voljo vas prosim, zavzemite se zame. Če bi vedeli... če bi le slutili, zakaj ne morem govoriti...

Toda takoj se je ustrašila.

— Ne, ne, nikar me ne poslušajte... saj sama ne vem, kje se ne glava drži... toda on naj mi verjame. Vrnite mi ga, vi, ki ste bili tako dobri, tako velikodušni, da ste mi ga dali.

— Ah, nikar se ne dotikajte tega! — je vzkliknil Ramon in oči so se mu preteče zaiskrile. — Moja mati je videla daleč... slutila je, kaj se bo zgodilo.

— Da, to je bila res prokleta zakonska zveza, — je pritrdila grofica; — kakršna mati, taka hči!

Pri tej strašni žalitvi se je Helena zdržala in vrvnala.

— Ah... to je pa že od sile!... Dokler ste žalili mene, sem molčala. Morda bi bila znala umreti, ne da bi protestirala proti krivici, ki se mi godi. Toda vi ste obdolžili mojo mater, gospa de Montlaur. Bog mi odpusti, če zadenem drugo mater, toda drugače ne morem ravnati. Grešnica, podla duša, ki so letete na njo vse te strašne žalitve, ki ste mi jih zalučali v obraz, to je vaša sestra, gospod, to je vaša hči, milostiva gospa!

— Carmen!

— Carmen! Vi si drznete dolžiti jo! Njo, ki je ni tu, ki se ne more braniti, ki ji pa to ni potrebno, ker je vzvišena nad takim podlim sumničjem in obrekovanjem. Ah, vi ste se bolj nesramni, nego sem mislila. In vaše obrekovanje je enako podlo kakor bedasto. Saj se Carmen ne imenuje Helena de Montlaur, kakor tista, ki ji je pismo namenjeno. Carmen ne boga ponoči in skrivaj od doma in iz zakonske postelje! In končno, Carmen nima otroka, vi ga pa imate!

— Da! — je jecljala Helena vsa iz sebe pri misli, da res ne more dokazati svoje nedolžnosti, da priča vse proti nji. — Da!... Da! Carmen ima otroka!

— Ah, molči, nesrečnica, molči, sicer te ubijem! — je zakričal Ramon in pograbil težak bronast svečnik, da bi udaril ženo po glavi.

Stara grofica je planila med sina in snaho. Helena je odskočila. Bala se je. Ta človek je bil blazen.

Ramon ji je zagrozil s pestmi ter ji zalučal v obraz psovko:

— Vlačuga!

Helena ga je topo pogledala. Nesrečnica ni več prav razumela, kaj se godi z njo. Zaplakala je, ponavljajoč:

— Ramon, to nisem jaz!

Videč, da ga ne more prepričati o svoji nedolžnosti je zbežala v svojo sobo, se zaklenila in zgrudila ob vznožju svoje postelje. V glavi ji je pa šumela vedno ista misel in neprestano je ponavljala:

— Ramon! Ramon! To nisem jaz... Prisegam ti, da nisem jaz!

VI. OSVETA

Od tega tragičnega prizora je minilo nekaj ur. Vse je spalo ali vsaj zdelo se je, da spi, toda v resnici bi se bil zgrozil vsak, kdor bi bil pogledal skozi ta hermetično zaprta okna. Zagledal bi bil docela izmučeno, ihtelo ženo in moža, zatopljenega v težke misli.

Ko je bila Helena vsa iz sebe zbežala pred besnim srdom svojega moža, je omahnil Ramon strč v naslanjač. Dolgo je bilo vse tiho. Slednjič je stopila mati k sinu in ga vprašala:

— Kaj nameravaš zdaj početi?

Ramon je dvignil glavo. Oči so se mu srdito zaiskrile.

— Osvetiti se!... Strašno se hočem osvetiti!

— Komu?... Saj ne poznaš krivca. A ona ti ga nikoli ne bo izdala. Njegovo pismo ni niti podpisano.

— To je res... — Torej uvidevaš...

— Uvidel sem, da je to nov razlog, da se osvetim nji in otroku, ki sta mi enako podlo ukradla mojo ljubezen, mojo udanost in moje poljube.

— Pomisli, da imaš opraviti z ženo in detetom.

— Da, z ženo drugega... z detetom drugega!

Starka je predobro poznala svojega sina, da bi mu ugovarjala. Povesila je glavo in molčala.

— Prosim vas, mati, — je pripomnil Ramon, — da se pripravite do jutri zjutraj na pot. Ne želim, da ostanete pod to streho.

— Dobro, pripravljena bom, — je odgovorila starka.

Stopila je korak naprej. Ramon je dvignil glavo. Njuni pogledi so se srečali. In nehote sta se objela.

— Ah, ubogi otrok!... ubogi otrok!

— je šepetala grofica vsa objokana.

Daljnogled v trebušni votlini

Laparoskopija, nov način diagnosticiranja notranjih bolezni

Če odreko zdravniku pri diagnosticiranju notranjih bolezni v težjih primerih vsa druga sredstva in pripomočki, se mora odločiti za operacijo. Navadno se da operacija takoj priključiti na lečenje, so pa primeri, ki niso več dostopni operaciji, ko mora zdravnik kakor pri trebušnem raku, trebušno votlino samo odpreti in jo takoj zopet zašiti, ne da bi se dotaknil bolnega organa, ali ko mora biti operacija zaradi bolnikove oslabelosti preložena. Da se prihrani oslabelem bolnikom taka operacija, so prišli zdravniki na novo metodo, ki omogoča pregledati trebušno votlino tudi brez operacije. Gre za tako zvano laparoskopijo.

Na podlagi 250 primerov laparoskopije poroča višji zdravnik II. medicinske vseučiliške klinike berlinske Charite v »Medizinische Klinik« o tem novem načinu diagnosticiranja notranjih bolezni: Večina bolnikov dobi navojne injekcije morfija, potem se pa napolni trebušna votlina potom injekcije z očiščanim, skozi vato filtriranim zrakom. Ko je to opravljeno, vbrizgane zdravnik na drugem kraju trebušne kože nekaj kapljic kokainovega preparata, da postane koža neobčutljiva in tam potisne v trebušno votlino v obliki močne injekcijske igle zrcalni daljnogled, ki je vanj vdelano posebno svetilo. Zdravnik lahko pregleda s tem pripomočkom

notranje trebušne stene, vidi velik del ledvic, dele mehurja, del želodca in črev, zlasti v okolici slepiča, pa tudi jetra in še druge organe. Vidi tudi, kako utripa srce.

Najvažnejša je ta metoda za spoznavanje poedinih bolezni ledvic, kjer sta oblika in barva organa važna za diagnozo bolezni. To velja tudi za trebušno mreno in notranje trebušne stene. Tu je tudi najkrajša in najzanesljivejša pot, da spozna zdravnik trebušne oteklino, zlasti njihov sedež, pa tudi njihov obseg in značaj. Tudi kilo lahko zdravnik na ta način leži in v lažjih primerih operacija ni potrebna. Ob smotreni izbiri primerov in pravilni tehnični laparoskopiji sploh ni nevarna in bolnik ne čuti skoraj nobenih bolečin, vsekakor je pa mnogo prizanesljivejša od operacije, ko zdravnik trebušno votlino odpre.

Ne samo za praktično medicino, temveč tudi za znanost, zlasti pa za normalno in patološko anatomijo in fiziologijo je velikega pomena in koristi postopanje, ki omogoča opazovanje in proučevanje organov na živem človeku in ki se da ob neznatnem izboljšanju kombinirati s foto- in kinematografskimi posnetki tako, da ima zdravnik za vsak slučaj pri rokah tudi plošče in film, ki mu kaže stanje in proces bolezni.

Svet čez 100 let

V pogovoru z inozemskimi novinarji je znani francoski pisatelj Maurice Dekobra povedal, kako si zamišlja svet čez 100 let. Čez 100 let, je dejal, bo bogate fantazije, bo življenje tako komplicirano in prepleteno z znanostjo, da ne ostane v njem nič romantike in pustolovskega in da bodo nepričakovnosti, torej zabela življenja, izključene. Potovanje, kakor ga poznamo mi, bo izginilo in sicer ne zato, da bi človek ne hrepenel po izprehodih in novostih, temveč ker bo imel na razpolago hitrejša sredstva, da mu razdalja še daleč ne bo taka ovira, kakor je nam. Iz Pariza do New Yorka bo rabil samo 15 ur. Poleti v stratosfero bodo nekaj vsakdanjega, nihče se jim ne bo več čudil, kakor se jim čudimo zdaj.

Do leta 2000 izginejo vsi multimilijonarji, kajti v dobi treh pokolenj pogoltno njihovo premoženje država. Mehanizacija dela bo še bolj komplicirala že sedaj tako komplicirani problem nadprodukcije in razpečevanja blaga, zato pa moralni razvoj človeštva ne bo napredoval vzporedno z napredkom znanosti, temveč nastane velik prepad med tehnično izpopolnitvijo življenja in še vedno primitivno dušo preciviliziranega človeka. Po mojem mnenju bo napredek znanosti naravnost zastrupil človeško dušo tako, da bo pomenjala nevarnost zase in za ves svet, kakor dete, ki se igra z nevarnim orožjem.

A ljubezen leta 2000? X žarki bodo izdajali bodočim Julijam in Romeom točno čuvstveno stanje drugega, a zem-

ski toki znova ožive ljubezen, ki zdaj umira. S Hertzevim žarki se bo dalo širiti razmnoževanje ljudi tudi tam, kjer se bodo ženske upirale nosečnosti, magnetični dotiki pa razmnože junaštvo Don Juanov in Casanovov. Nastane pa vprašanje, ali bo taka ljubezen še kaj vredna. V najgloblji notranjosti se človekova narava izpreminja in človek se krčevito oklepa iluzij. Tako mislim, da se ljubezen ne bo izpremenila, pa naj ji prinese znanost karkoli.

Smrtna kazen za tatvino

Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada sklenila nastopiti z vso odločnostjo proti ljudem, ki ovirajo železniški, rečni in pomorski promet ali ki skušajo škodovati kolektivnim gospodarstvom in konzumnim društvom. Vlada je sklenila, da bo v bodoče vse, kar spada v področje prometa kolektivnih gospodarstev in konzumnih društev zaščiteno enako, kakor državno premoženje. To pomeni znatno poostreitev določb kazenskega zakona za tatvino. Kdor krade državno premoženje, ga zadene kazen 10 let strogega zapora, v težjih primerih pa tudi smrtna kazen. Pet do deset let težje ječe preči kapitalistični elementom in premožnim kmetom, ki nagovarjajo ali silijo siromasne kmete naj izstopijo iz kolektivnih gospodarstev.

Sovjetska vlada se je morala odločiti za ta korak, ker se vedno bolj množijo pritožbe članov kolektivnih gospodarstev, da jim sovražni elementi kra-

dejo blago. Množe se tudi primeri, da bogati kmetje groze v kolektivnih živčim siromasnejšim kmetom, da jih požene po svetu, čim pridejo na krmilo.

Smrtna kazen za tatvino, zlasti pa za pomevne, bi bila zelo umestna tudi v drugih državah, kjer gotovi ljudje mislijo, da lahko nemoteno in nekažnovano kradejo in zapravljajo denar, ki ga pošteni ljudje s težkim trudom služijo. Korupcije se povojna družba ne bo otresla, dokler ne bo segla po najstrožji kazni in dokler ne bo veljal za vse korupcioniste en zakon.

Kubelik ima mnogo načrtov

Največji sodobni virtuoz na gosli Jan Kubelik se mudi zdaj v Pištanih in ko ga je te dni posetil prijatelj, mu je izjavil, da ga zanimajo na svetu samo gosli. Že 32 let je suženj in ljubitelj gosli, ki je z njimi zaslužil nad 3 milijone dolarjev, zdaj pa nima niti beliča in pravi, da zato ni prav nič nesrečen. Veselje najde v svoji umetnosti in svojih goslih. Zato mu je deveta briga, kaj se bo zgodilo z njegovim posestvom na Gradiščanskem. Pravi, da je to stvar njegovega pravnega zastopnika, ki naj vodi pravdo. On pa služi dolarje, franke, pezete, funte šterlinge in rupije.

Kubelik pravi, da hoče delati najmanj še 30 let. Zdaj je star 52 let, toda svojo starost vidi samo v zrcalu in sicer narobe, namesto 52 — 25. Načrtov ima še mnogo, ne ve pa, kdaj jih bo uresničil. Najprej hoče napisati veliko delo, zgodovino igranja na gosli. Učenjaki trdijo, da so nastale gosli šele v začetku 15. stoletja, Kubelik se pa ne strinja z njimi. Po njegovem mnenju so gosli tako stare ali tako mlade, kakor je človeški rod. Gosli so misterij, lok leži med obema rokama človeka in skozi njega gre duševni fluid od duše do duše. Kubelik bi rad ustanovil tudi goslaško univerzo. Defeti mora mnogo, ker potrebuje njegovi upniki denar. Že štiri leta prireja neprestano koncerte. Ta teden mora v Francijo, potem se vrne v domovino, v septembru krone v Nemčijo, baltičke države in Anglijo, potem pa v severno Afriko, Palestino in Arabijo.

Marsičesa še ne moremo razumeti, vendar pa ne smemo na to graditi vere v nerazumljive stvari.

VEZENJE ZAVES, PERILA, MONOGRAMOV, ENTLANJE, AZURIRANJE, PREDTISKANJE, »BRED« ZEPNI ROBI, RAZNA PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA DELA

ZIVALI

PSICO JAZBEČARSKO prodam. Vprašati šmartinska 21/II. 3095

KONJA

dva belca (lipčana), dobro ohranjena, za vprego, vožnjo in kočijo, po nizki ceni prodaja J. Černe, št. Vid. Vižmarje štev. 66. 3089

NEPREMIČNINE

DVE BRIVNICI

brez konkurence, dobro vpe. lžani, v večjem trgu Slovenije, je takoj prodam proti gotovini zaradi preselitve v mesto. Ponudbe na oglasni oddelok »Slovenskega Naroda« pod značko »Brivnice 35.000«. 3096

HISO NA VRHNIKI

dvostanovanjsko, z obrtnimi prostori, po nizki ceni prodam ali dam v najem. Po drobne informacije daje Josip Gumstek, sodni nadoficijal na Vrhniki. 3093

HISA

s specerijsko trgovino, vrtom in velikim dvoriščem, v Mariboru naprodaj za 425.000 Din. Poizve se v Mariboru, Meljska cesta št. 41. 3088

DVA LOKALA

za trgovino ali pisarno odda D. Rovšek, Kolodvorska ulica št. 35. 81/T

PRODAJI

BENCIN - MOTOR vozeč, nov, 5 HP, ugodno prodaja specijal Balkan v Mariboru. 3090

SLUŽBE

TRG. POMOČNIKA mešane stroke, mladega, z delo, po možnosti Sokola, sprejemem takoj. Oferte poslati na Janko Slanc, trgovec, Babina Greda. 3092

DVE GOJENKI

iščem za tamburaško kapelo proti plači 300 Din in oskrbi. Ponudbe s fotografijo na naslov: Dimčič, kapelnik, Vinkovci, hotel »Slavonijac«. 3086

MLADA PRODAJALKA

prosi mesto v trgovini mešane blaga. Pomagala bi tudi pri gospodinjstvu. — Gre tudi za soboriko. Cenj. ponudbe prositi do 1. septembra na naslov: Hedvika Valenčak — Oplotnica pri Konjicah. 3087

GLASBA

GRAMOFONSKA PLOŠČE PO 1.— Din posojuje »Slagere, Aleksandrova cesta 4 (prehod »Viktoria« palače) in Maribor, Slovenska ulica 18. 70-T

POSOJILA

POT DO LASTNEGA DOMA in blagostanja vsakemu odprta. Pojasnila daje Stavbna hranilnica in posojilnica Ljubljana, Miklošičeva 15. 68/T

RAZNO

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA. ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra c. 14. 72/T

ČEVLJI

NA OBOKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti operi).

OTROKA

vzamem v oskrbo. Kokač Jo. žefa, Podgora 2, pošta Dol. 3091

DOBOROD HILFV INZELH samo Din 220.—

spalne fotelje, fino izdelane, Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,

LJUBLJANA, Marijin trg 3 Telefon 2622

Vsa pleskarska in soboslikarska dela izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ

družba z o. z. pleskarstvo in soboslikarstvo LJUBLJANA, Mestni trg 19 ali Cankarjevo nabrežje 21. Telefon 3070.

LJUBLJANA Masarykova c. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revidira pravilnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. Telefon interurban štev. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. in Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konje; uprejo kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti. 117 Telefon interurban štev. 2157.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretužno vest, da je danes, dne 9. avgusta 1932, ob 13. uri po kratki mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti preminil naš nad vse ljubljani soprog, oče, brat, zet in svak, gospod

Janko Dernič

lesni trgovec in občinski odbornik v Mojstrani, odlikovan s srebrno kolajno kraljevskega doma Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v četrtek, dne 11. t. m., ob 15. uri po prihodu popoldanskega vlaka iz hiše žalosti v Mojstrani na Dovju. Priporočila se ga v pobožno molitev.

Zaljubljeni ostali:

Gizela Dernič roj. Rabič, soproga; Janko in Boris, sinova; rodbine: Rabič, Dernič, Božič.